

Arbeidsmarkedet nå - juli 2013

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Johannes Sørbo, Johannes.Sorbo@nav.no, 1. august 2013.

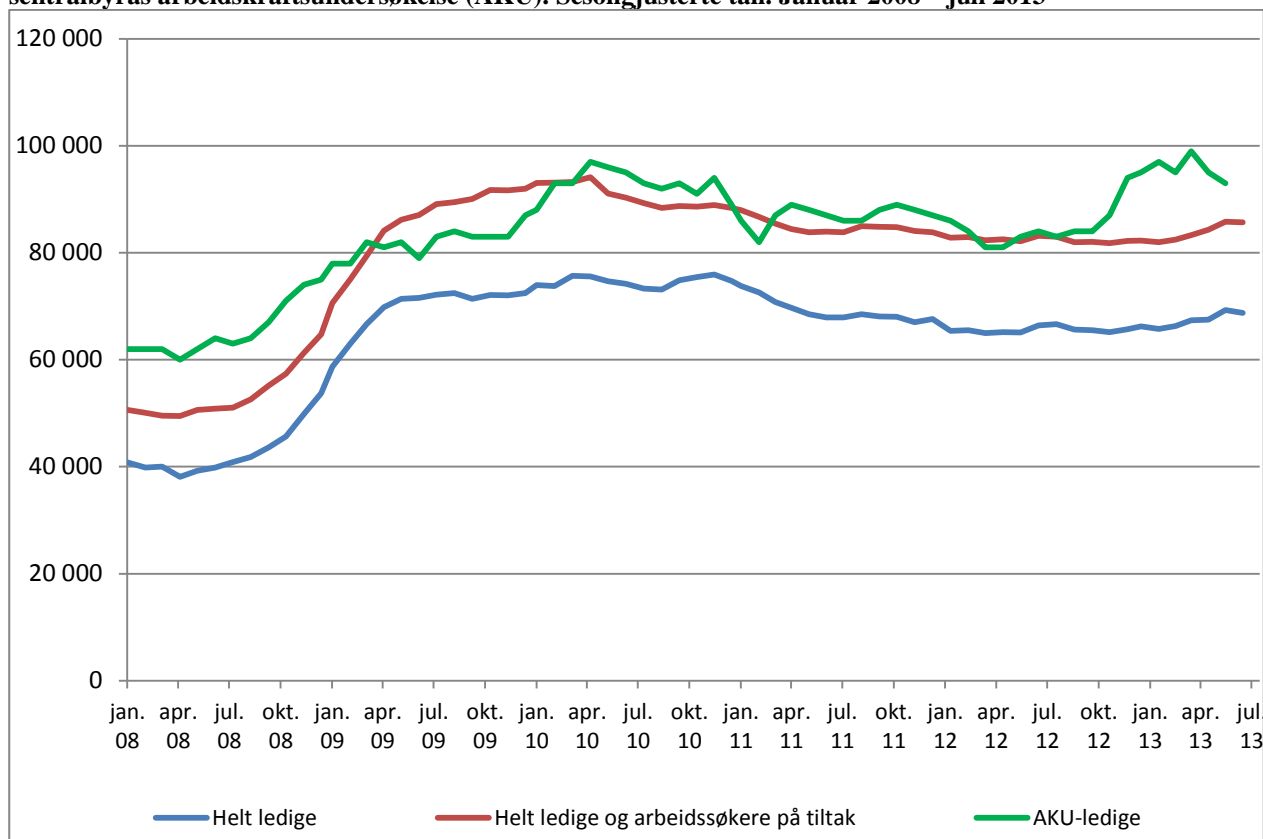
Stabil ledighet

Arbeidsledigheten holdt seg stabil i juli. Summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, som tilsvarer bruttoledigheten, økte med 100 personer i juli og er dermed på samme nivå som i mai når vi justerer for normale sesongvariasjoner. Antallet helt ledige økte også med 100 personer. Etter at bruttoledigheten økte gjennom våren, har den nå vært stabil de siste to månedene.

Ved utgangen av juli var det registrert 74 600 helt ledige. Dette er 2 900 flere enn i juli i fjor. Summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak er på 84 500 personer, 3 000 flere enn for ett år siden. Bruttoledigheten tilsvarer dermed 3,2 prosent av arbeidsstyrken, mot 3,1 prosent i juli i fjor.

Figur 1 viser utviklingen i den registrerte ledigheten og ledigheten ifølge Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) over tid. Ifølge AKU økte ledigheten fra i fjor høst og frem til mars i år, og økningen var større enn det vi så i den registrerte ledigheten. Fra mars til mai har imidlertid AKU-ledigheten falt, mens den registrerte ledigheten gikk opp. Normalt vil disse to målene følge hverandre over tid, men i og med at AKU-ledigheten er en utvalgsundersøkelse vil denne kunne svinge litt mer fra måned til måned. AKU-ledigheten og registrerte ledige fanger også opp litt ulike grupper, noe som også kan påvirke nivået mellom de to målene.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2008 – juli 2013

Kilde: NAV og SSB

NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet // Statistikk og utredning //
 Postadresse: Postboks 5 St. Olav Plass // 0130 OSLO
 Besøksadresse: Akersgata 64-68 // 0180 OSLO
 Tel: 21 07 00 00 // Fax: 21 07 00 01
www.nav.no // NAV.statistikk.utredning@nav.no

Litt færre nye arbeidssøkere

Tilgangen på nye arbeidssøkere¹ per virkedag økte fra oktober 2012 og frem til mai i år. De siste to månedene har den imidlertid gått noe ned igjen, men den er fortsatt noe høyere enn gjennomsnittet for de siste to årene. Ved utgangen av juli var det registrert 9 600 helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under 4 uker. Dette er like mange som i juli i fjor. Av disse har mer enn en tredjedel bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid, serviceyrker og annet arbeid eller ingen yrkesbakgrunn i det hele tatt. Mange av de nye ledige har altså yrkesbakgrunn fra yrker som krever lite utdanning (se figur 3). I forhold til juli i fjor er det nå færre uten kjent yrkesbakgrunn og fra industrien, mens økningen er størst for ingeniør- og ikt-fag og kontorarbeid.

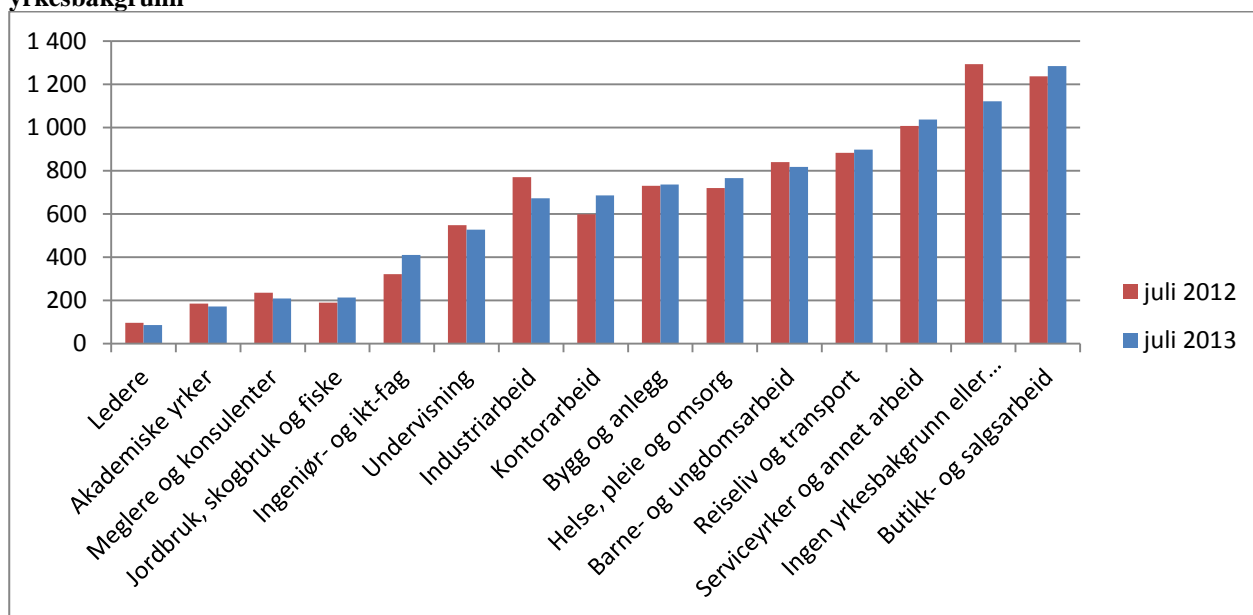
Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Trend. Januar 2002 - juli 2013

Kilde: NAV

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn

Kilde: NAV

Utviklingen internasjonalt

Resesjonen i eurosonen fortsetter, og den økonomiske aktiviteten har nå falt sammenhengende i nesten to år. Den svake økonomiske utviklingen gjør også at arbeidsledigheten fortsetter å stige. I mai var ledigheten på 12,2 prosent, mot 1,1 prosent i april, i følge sesongjusterte tall fra Eurostat. I alt var 19,3 millioner arbeidsledige i eurosonen i mai, en økning på nesten 1,5 millioner fra samme måned i fjor.

Også i Sverige er den økonomiske veksten svak. Fra første til andre kvartal i år falt BNP med 0,1 prosent, blant annet på grunn av lavere aktivitet i eksportindustrien. Arbeidsløsheten har også økt det siste året, men fra mai til juni var økningen marginal. Justert for normale sesongvariasjoner er ledigheten nå på 8,0 prosent i følge tall fra arbeidskraftsundersøkelsen i Sverige.

I USA var ledigheten i juni stabil på 7,6 prosent. Sysselsettingen steg med 195 000 i samme måned. Samtidig er befolkningsveksten fortsatt høy i USA, og dersom man ikke får en høyere sysselsettingsvekst vil arbeidsledigheten fortsette å holde seg høy.

Utviklingen i Norge

Europa og USA er viktige eksportmarkeder for Norge, og den svake økonomiske utviklingen i disse landene påvirker også utviklingen i Norge. Industriproduksjonen i Norge var 1,4 prosent høyere i perioden mars til juni enn de foregående tre månedene, men det skyldes høy vekst i den oljerelaterte industrien. For næringsmiddelindustri og metallindustrien falt derimot produksjonen i samme periode, og den todelt utviklingen i norsk industri fortsetter.

Etter en kraftig vekst i boligbyggingen fra slutten av 2011 og i første halvår 2012, har antall igangsatte boliger nå falt det siste året. Dette har skjedd til tross for at boligprisene har steget, og at befolkningsveksten er høy. Fra første til andre kvartal steg boligprisene med 2,6 prosent på landsbasis, men månedstall for juli viser at boligprisen da falt. Den høye befolkningsveksten, særlig i byområdene, gir likevel grunn til å tro at boligbyggingen etter hvert igjen vil ta seg opp.

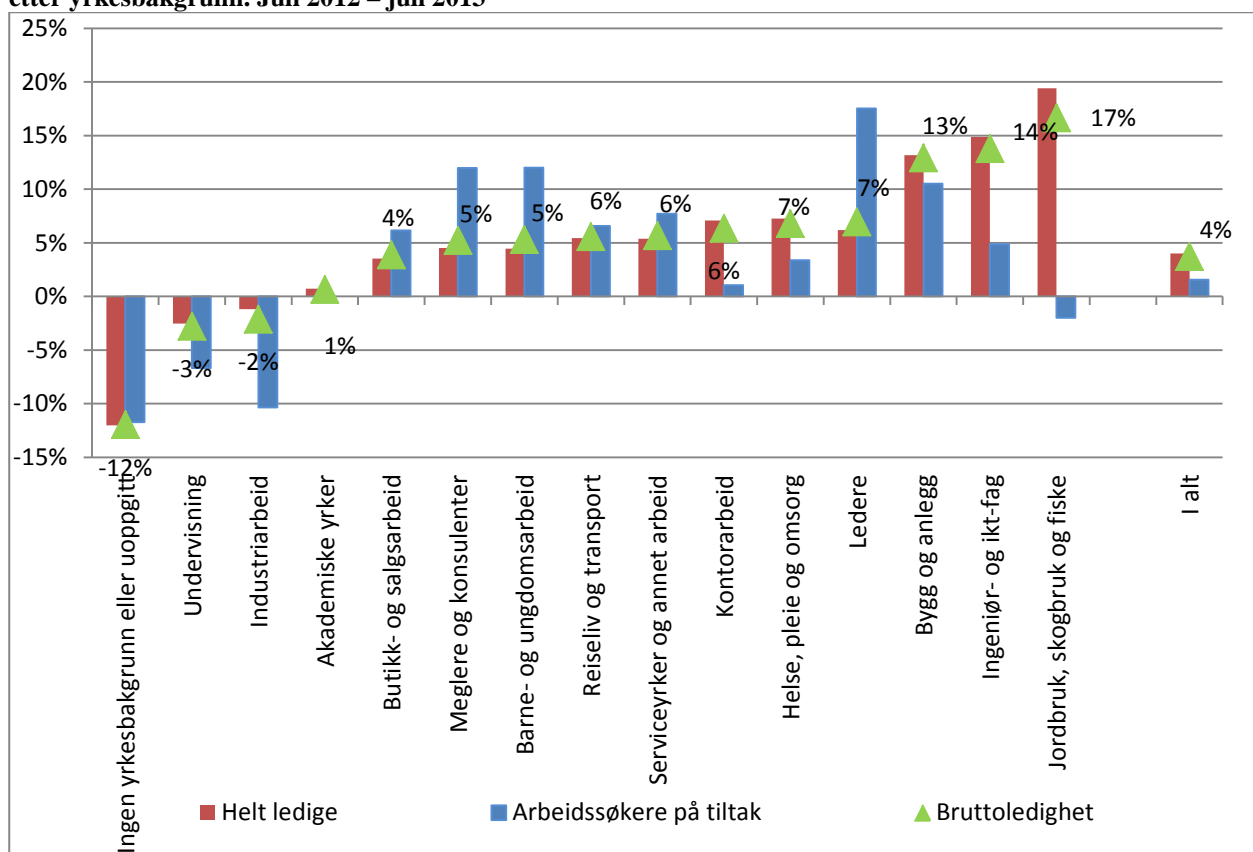
Varekonsumet økte med 0,4 prosent fra april til mai. Det skjedde til tross for en nedgang i forbruket av elektrisitet og brensel på 6 prosent. Kjøp av klær, møbler og fritidsutstyr økte med 2,4 prosent i mai.

Størst oppgang i bruttoledigheten innen bygg og anlegg

Bruttoledigheten er nå høyere for de fleste yrkesgrupper enn tilfellet var i juli i fjor. Størst har økningen vært for bygge- og anleggsarbeidere hvor det er nesten 1 000 flere helt ledige og arbeidssøkere på tiltak enn det var på samme tid i fjor. Ifølge sesongjusterte tall har imidlertid veksten stoppet opp de siste to månedene for bygge- og anleggsarbeidere, etter syv måneder på rad med økende ledighet.

Den siste måneden er det for personer med bakgrunn fra reiseliv og transport at ledigheten har økt mest, mens nedgangen er størst for personer med ingen eller ukjent yrkesbakgrunn og for industriarbeidere. Personer med ingen eller ukjent yrkesbakgrunn er også gruppen med størst nedgang i bruttoledigheten det siste året, med en nedgang på 900 personer (-12 %). Dette henger trolig sammen med den nye yrkesklassifiseringen vi innførte i januar 2011. Det ser ut til at denne har medført at flere av de ledige finner «sitt» yrke i listen over mulige yrkesbakgrunner.

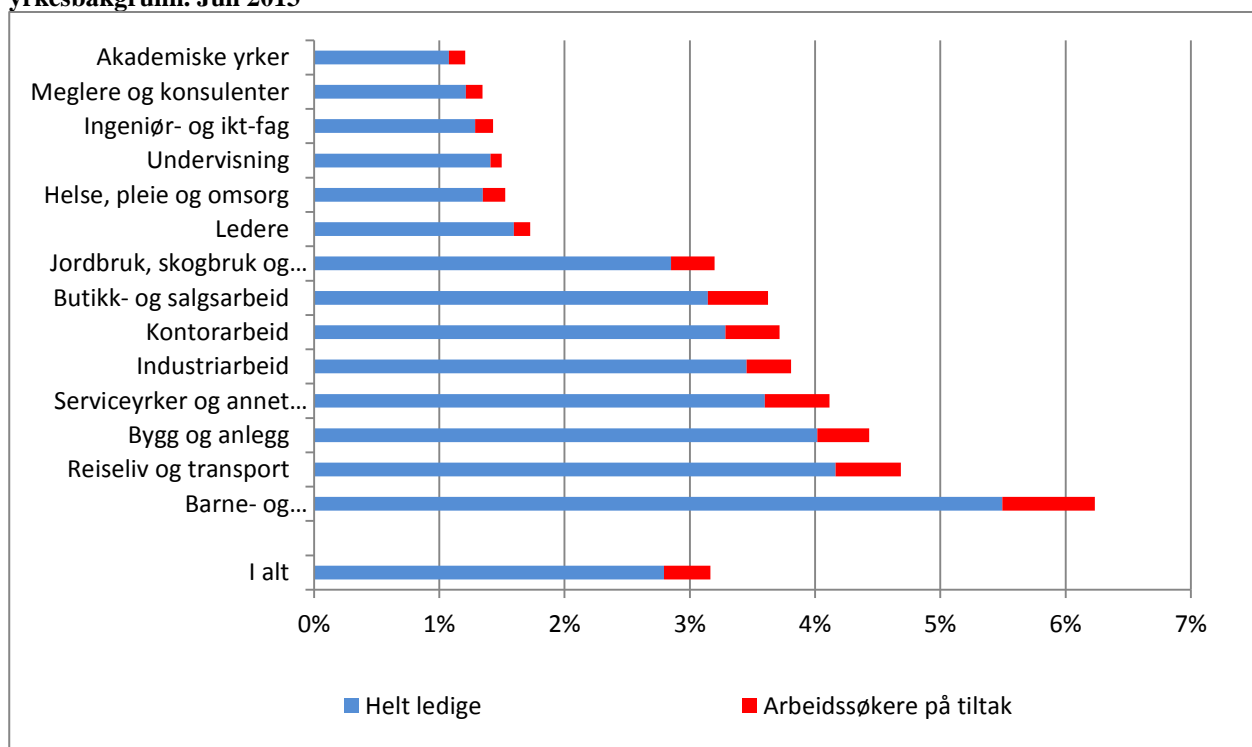
Figur 4. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Juli 2012 – juli 2013

Kilde: NAV

Bruttoledigheten er høyest for personer med bakgrunn fra barne- og ungdomsarbeid, hvor 6,2 prosent av arbeidsstyrken er registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak. Deretter følger personer med bakgrunn fra reiseliv og transport (4,7 %) og bygge- og anleggsarbeid (4,4 %). Lavest bruttoledighet er det innen akademiske yrker (1,2 %) og for meglere og konsulenter (1,3 %).

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Juli 2013

Kilde: NAV

Bygg og anlegg

Innen bygg og anlegg var det 1 000 flere helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i juli i år enn i juli i fjor. Dette tilsvarer en økning på 13 prosent. Økningen er størst for snekkere og tømrere, hvor det er mer enn 300 flere ledige enn for ett år siden. For elektrikere og rørleggere er det derimot litt færre ledige enn i fjor.

Ingeniør- og ikt-fag

Ingeniør- og ikt-fag er blant yrkesgruppene med størst prosentvis økning i bruttoledigheten det siste året. Det er særlig innen ikt-fag at bruttoledigheten har økt. I alt er det nå 250 flere helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med bakgrunn fra ikt-fag enn for ett år siden. Med en bruttoledighet på 1,4 prosent av arbeidsstyrken er ingeniør- og ikt-fag likevel fortsatt blant gruppene med lavest ledighet.

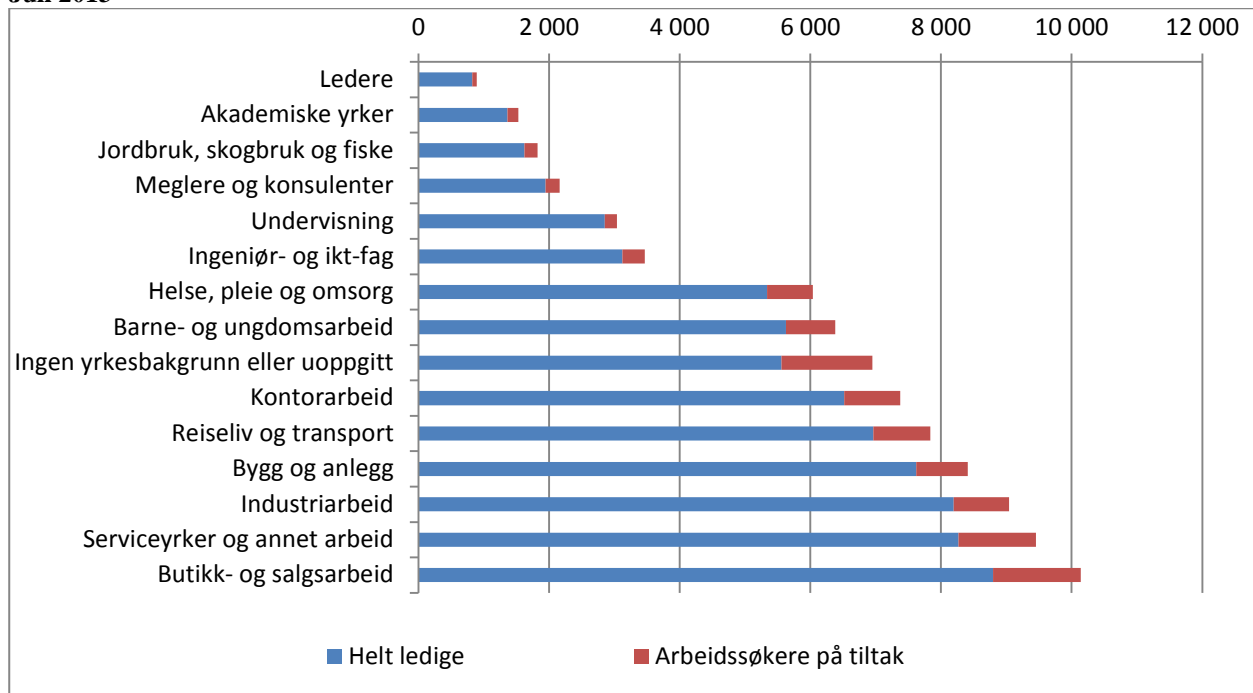
Jordbruk, skogbruk og fiske

Det er blant personer med bakgrunn fra jordbruk, skogbruk og fiske at den prosentvise veksten i bruttoledigheten har vært størst det siste året. Sammenlignet med juli i fjor har bruttoledigheten økt med 17 prosent for denne gruppen, noe som tilsvarer knappe 300 personer. Økningen er størst for fiskere.

Industriarbeid

Til tross for den svake økonomiske utviklingen i Europa, og fallende eksportmarked, er bruttoledigheten for industriarbeidere lavere enn for ett år siden. Ved utgangen av juli var 9 000 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak, en nedgang på 200 personer fra juli i fjor. Operatører innen kjemisk industri og platearbeidere er eksempel på yrker hvor det nå er færre ledige enn for ett år siden, mens ledigheten har økt for blant annet operatører innen næringsmiddelproduksjon.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Juli 2013

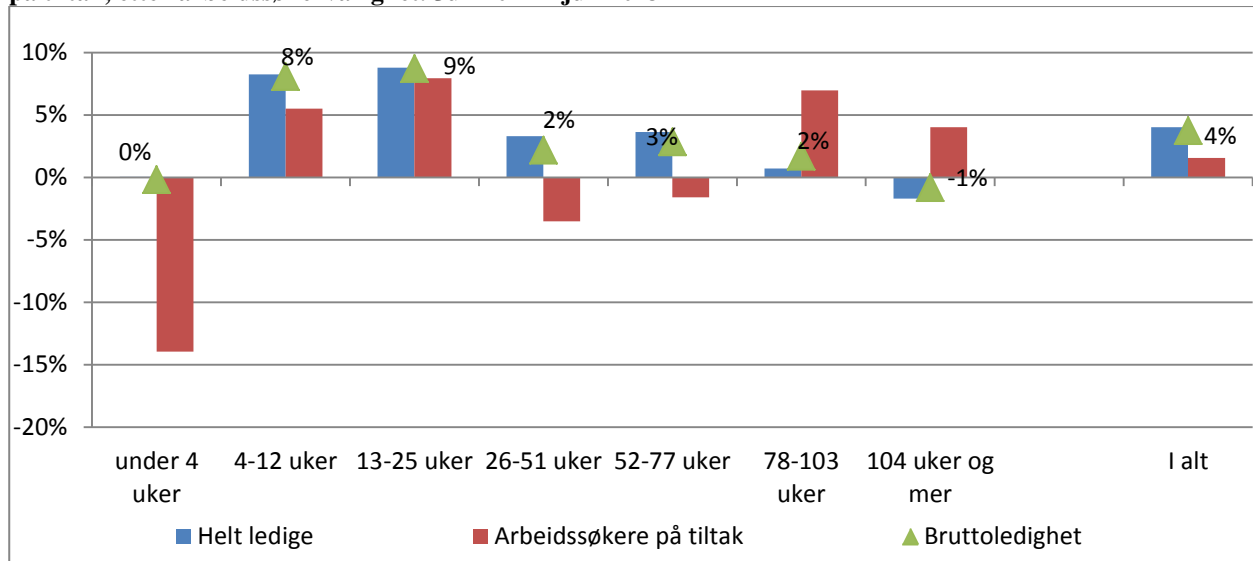

Kilde: NAV

Færre nye arbeidssøkere

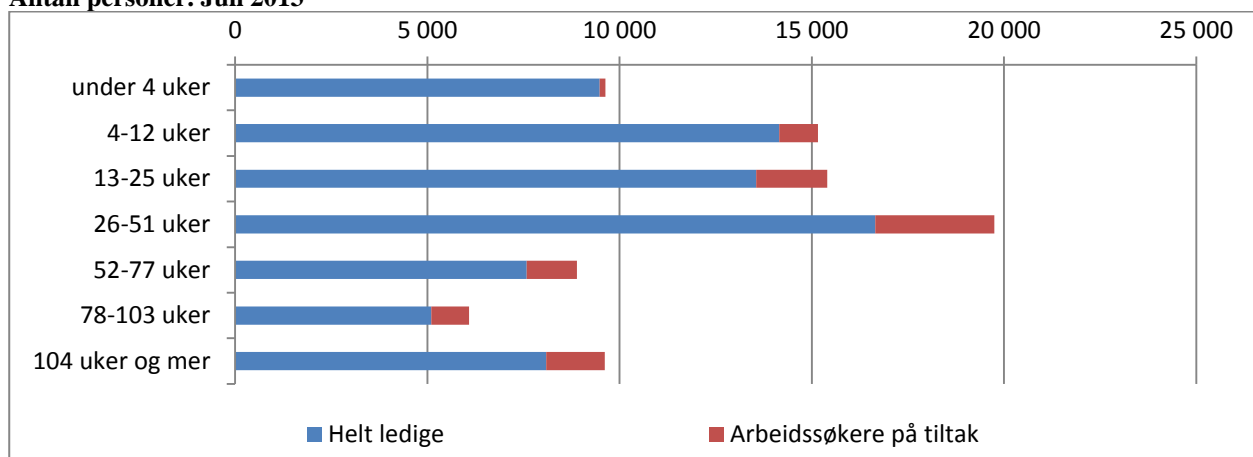
De siste to månedene er antallet nye arbeidssøkere gått noe ned, justert for normale sesongvariasjoner. Det gjør at antallet helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker igjen er på nivå med tilsvarende måned i fjor. Størst økning i bruttoledigheten finner vi nå blant de som har vært ledige mellom 4 og 26 uker, noe som henger sammen med det høye antallet nye ledige i månedene april og mai.

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Juli 2012 – juli 2013

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Juli 2013

Kilde: NAV

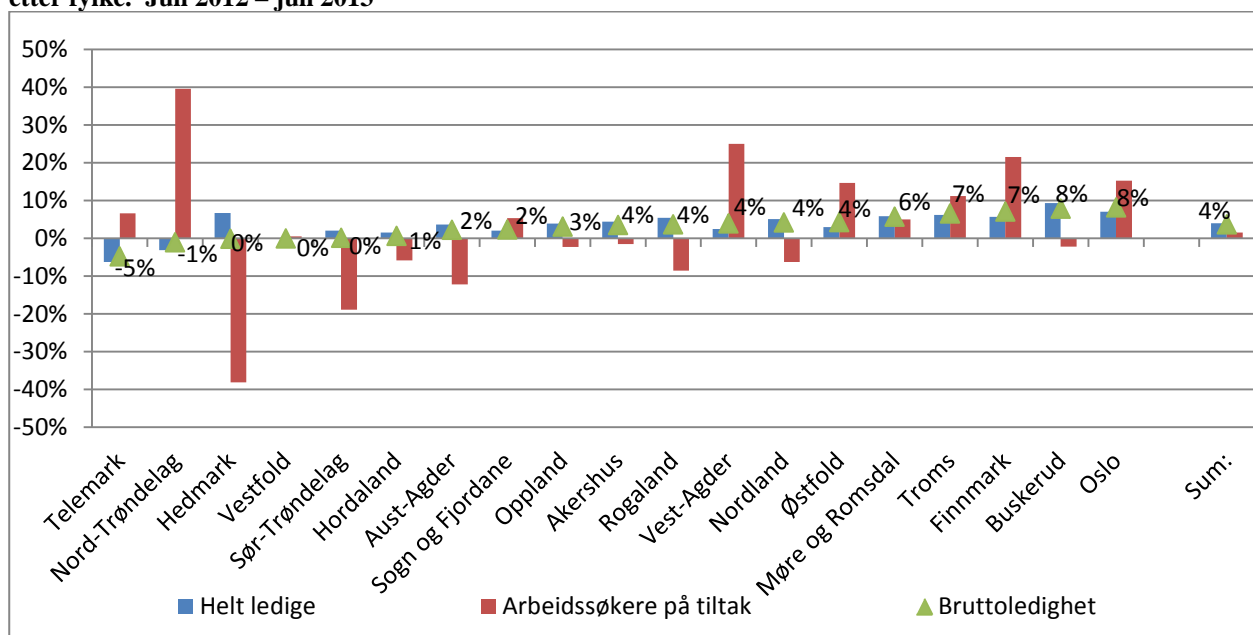
Størst økning i Rogaland og Oslo

Den siste måneden er det i Oppland og Rogaland at den relative økningen i bruttoledigheten har vært størst, når vi justerer for normale sesongvariasjoner. Målt i antall personer er det i Rogaland og Oslo at økningen har vært størst. Sogn og Fjordane og Nordland har hatt størst relativ nedgang den siste måneden. Figur 15 i figurvedlegget viser utviklingen i sesongjusterte tall for de ulike regionene siden januar 2008.

Sammenlignet med juli i fjor har bruttoledigheten økt mest i Oslo og Buskerud (8 %), mens det kun er i Telemark (-5 %) og Nord-Trøndelag (-1 %) at bruttoledigheten har gått ned. Nesten 40 prosent av veksten i bruttoledigheten siden juli i fjor har skjedd i Oslo. Størst har veksten i Oslo vært blant bygge- og anleggsarbeidere og serviceyrker og annet arbeid med henholdsvis 300 og 200 flere ledige. Ser vi på alder har over halvparten av veksten i Oslo kommet blant personer i 20- og 30-årene.

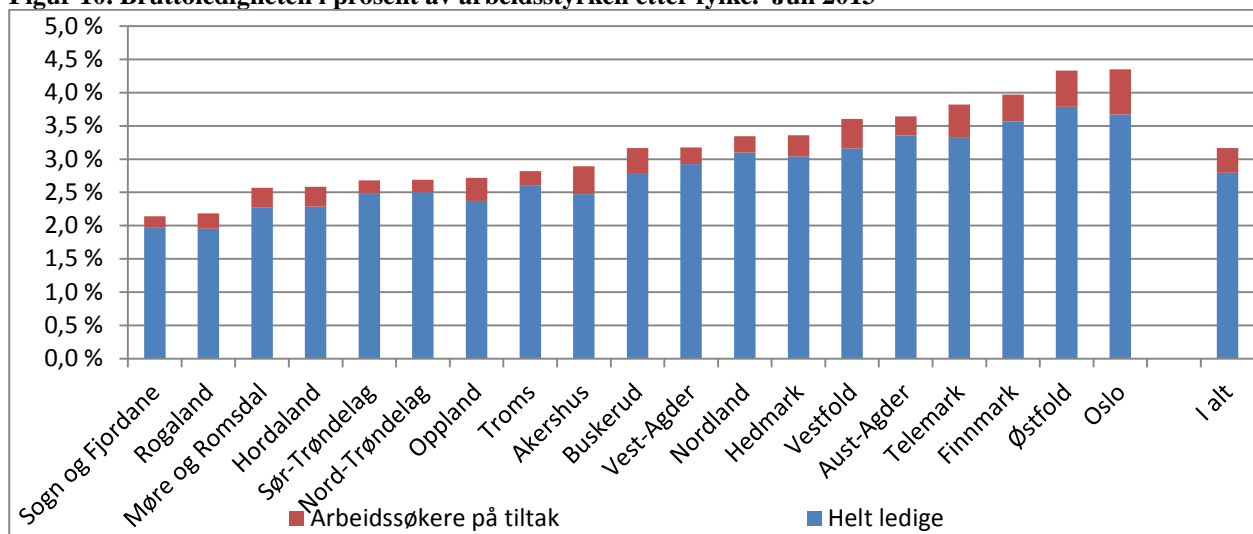
Målt som andel av arbeidsstyrken er det i Oslo og Østfold at bruttoledigheten er høyest, med 4,3 prosent. De fire vestlandsfylkene er også de fire fylkene med lavest bruttoledighet, og aller lavest er den i Sogn og Fjordane (2,1 %).

Figur 9. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fylke. Juli 2012 – juli 2013

Kilde: NAV

Figur 10. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Juli 2013

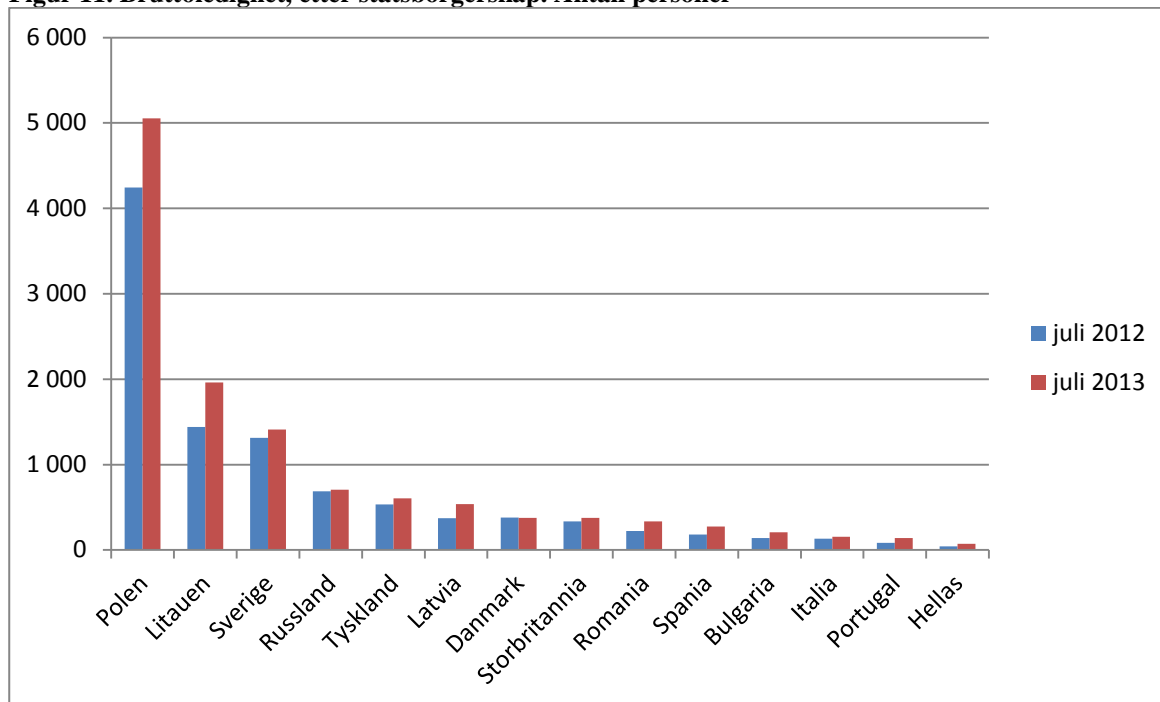

Kilde: NAV

Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

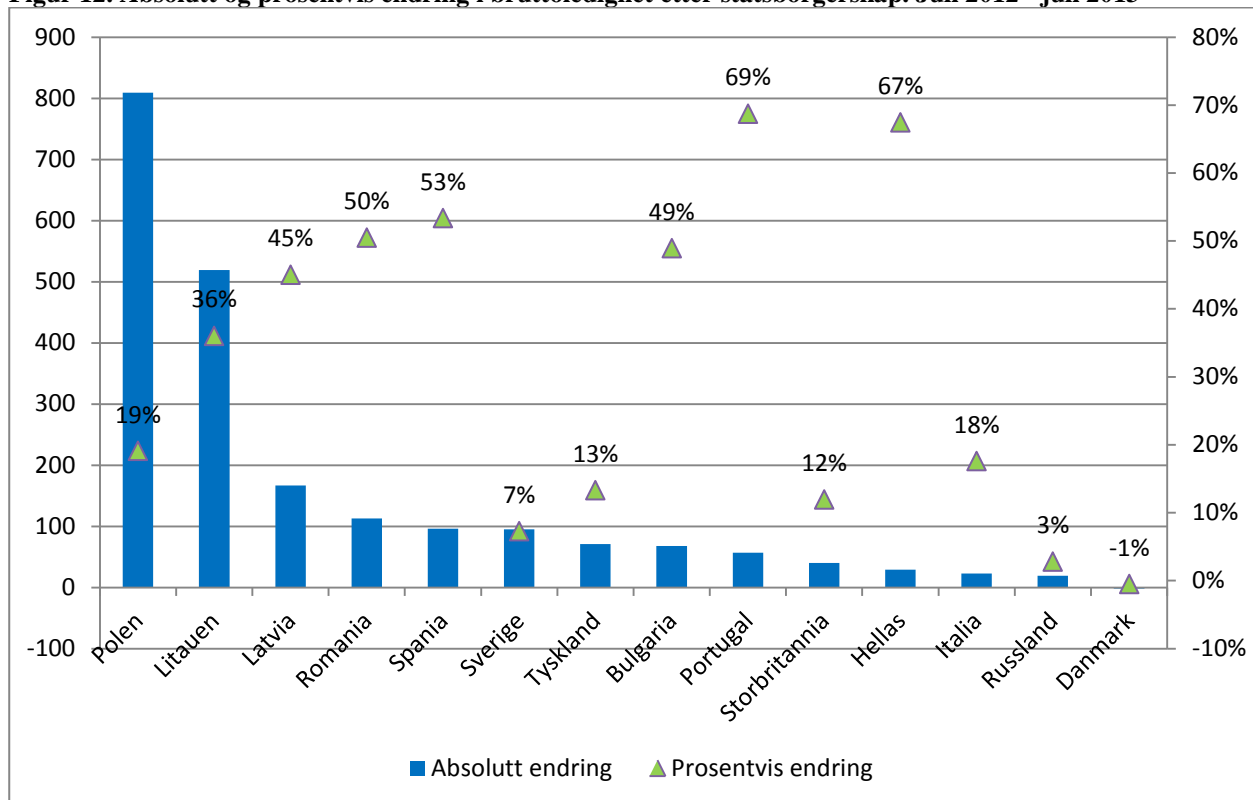
Figur 11 viser bruttoledigheten for statsborgere fra landene som har hatt den høyeste arbeidsinnvandringen til Norge de siste årene. Bruttoledigheten i juli er størst for polakker (5 100), litauere (2 000) og svensker (1 400). Prosentvis har bruttoledigheten økt mest for statsborgere fra Portugal (69 %) og Hellas (67 %). Det skyldes imidlertid at det er svært få ledige fra disse landene. Ser vi på økningen i antall personer, er det for statsborgere fra Polen og Litauen at bruttoledigheten har økt mest, med en økning på henholdsvis 800 og 500 personer.

Figur 11. Bruttoledighet, etter statsborgerskap. Antall personer

Kilde: NAV

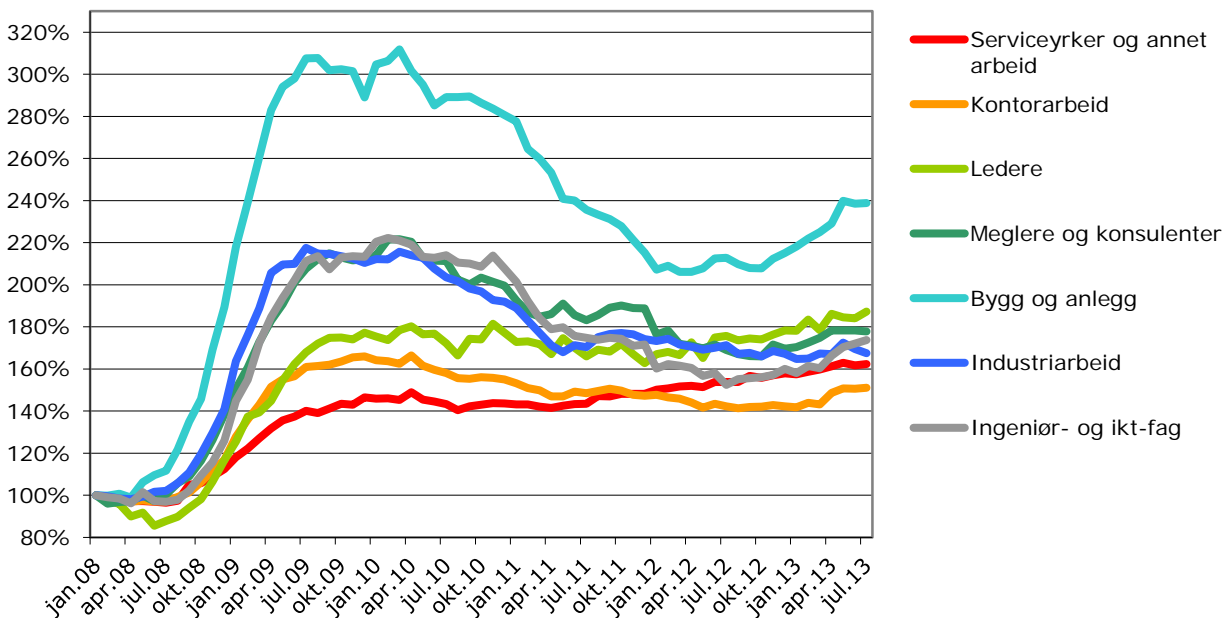
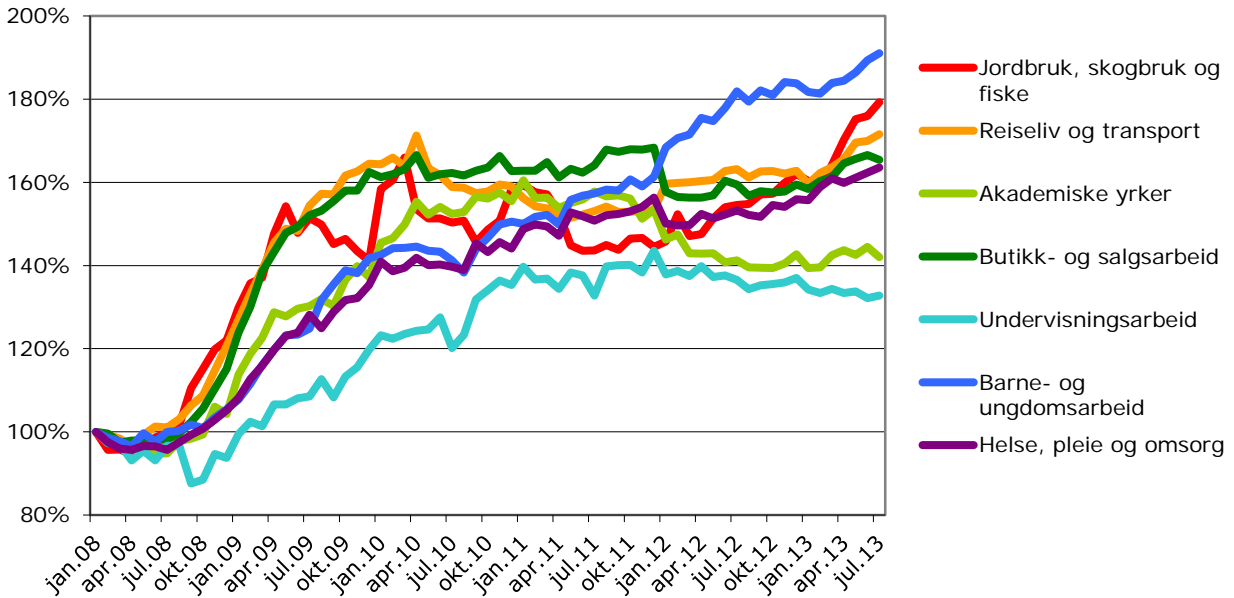
Figur 12. Absolutt og prosentvis endring i bruttoledighet etter statsborgerskap. Juli 2012 - juli 2013

Kilde: NAV

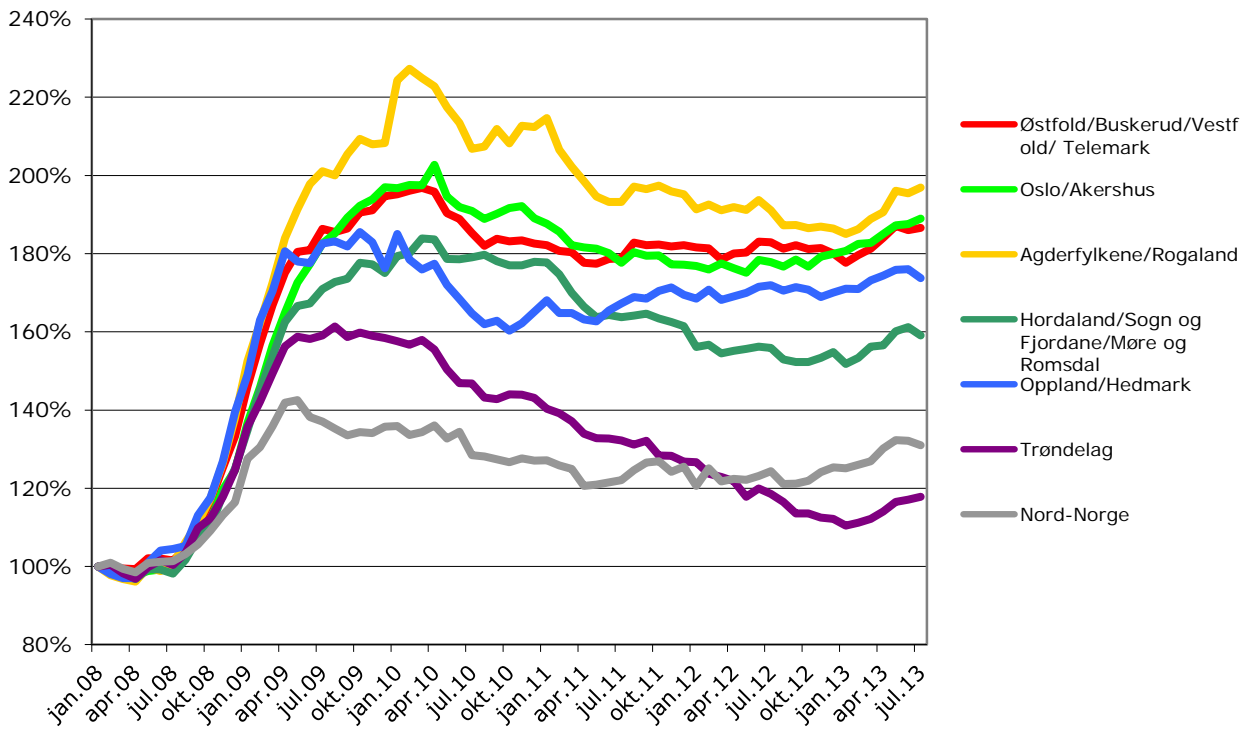
Figurvedlegg

Figur 13 og 14. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak, etter yrkesbakgrunn. Januar 2008 – juli 2013. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall

Kilde: NAV

Figur 15. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak i regioner. Januar 2008 – juli 2013. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV